

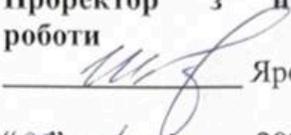
ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра архітектури та будівництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-методичної
роботи

 Ярослав ШТАНЬКО

“29” серпня 2025 р.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ АРХІТЕКТУРИ ТА МІСТОБУДУВАННЯ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	G Інженерія, виробництво та будівництво
Спеціальність:	G17 Архітектура та містобудування
Освітньо-професійна програма:	“Архітектура та містобудування”
Освітній рівень:	другий (магістерський)
Статус дисципліни:	обов’язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

Івано-Франківськ
2025

РОЗРОБНИК:

Доктор філософії

Юрій ОГОНЬОК

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри архітектури та будівництва
протокол № 1 від 25 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

Руслан ЖИРАК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Юрій ОГОНЬОК

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

e-mail	yurii.ohonok@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра архітектури та будівництва 203 ауд.
Посилання на сайт	
Сторінка курсу в СДО	Сучасні проблеми

ВСТУП

Дисципліна «Сучасні проблеми архітектури і містобудування» входить до обов'язкових дисциплін для підготовки студентів зі спеціальності «Архітектура та містобудування».

Мета вивчення дисципліни полягає у з'ясуванні причин виникнення проблем, що стоять перед сучасним архітектором, їх системному обґрунтуванні і переліку прийомів і методів їх вирішення, основаних на сучасних принципах і нормах будування.

Головним завданням навчальної дисципліни є з'ясування законів, що визначають принципи створення, функціонування і розвитку архітектурних об'єктів на різних структурно-просторових рівнях їх організації: регіональному, містобудівному, архітектурних об'єктів і комплексів, інтер'єру і дизайну. Дослідження загальних закономірностей наукового пізнання і розвитку в архітектурі поєднує всі суміжні з архітектурою дисципліни, що вивчають досліджувані властивості об'єктів архітектурного середовища.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- систематизацію і класифікацію історичних і сучасних теоретичних напрямів, течій і концепцій;
- сучасні прийоми і методи розробки, прийняття й обґрунтування архітектурних рішень,
- закони, що керують формуванням, функціонуванням і розвитком архітектурних стилів і напрямів, згідно з вимогами суспільства і можливостями науки й техніки.

вміти:

- використовувати сучасні прийоми і методи розробки, прийняття й обґрунтування архітектурних рішень;
- виявляти закони, що керують формуванням, функціонуванням і розвитком архітектурних стилів і напрямів.

Професійні компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Сучасні проблеми архітектури та містобудування» (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів вказані відповідно до освітньої програми «Архітектура та містобудування», введеної в дію ЗВО «Університет Короля Данила»).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ІК. Здатність розв'язувати задачі дослідницького та / або інноваційного характеру у сфері архітектури та містобудування.	РН01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері архітектури та містобудування і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень

<p>ЗК07. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p>	<p>РН03 Здійснювати передпроектний аналіз архітектурно-містобудівних об'єктів і територій.</p>
<p>СК01. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі архітектури та містобудування у широких або мультидисциплінарних контекстах.</p>	<p>РН04. Розуміти і застосовувати у практичній діяльності теоретичні і практичні засади проектування інноваційних об'єктів містобудування, житлових, громадських, промислових, будівель і споруд, реконструкції і реставрації архітектурних об'єктів, методи досягнення раціонального архітектурно-планувального, об'ємно-просторового, конструктивного рішення, забезпечення соціально-економічної ефективності, екологічності, енергоефективності.</p>
<p>СК03. Здатність аналізувати, розробляти та впроваджувати архітектурно-містобудівні рішення з урахуванням соціально-демографічних, національно-етнічних, природно-кліматичних, інженерно-технічних чинників та санітарно-гігієнічних, безпекових, енергозберігаючих, екологічних, техніко-економічних вимог.</p>	<p>РН11. Приймати ефективні рішення у сфері архітектури та містобудування, розробляти і порівнювати альтернативи, враховувати обмеження, оцінювати можливі побічні наслідки та ризики.</p>
<p>СК05. Здатність розробляти і реалізовувати проекти у сфері архітектури та містобудування.</p>	<p>РН13. Обґрунтовувати безпекові, санітарно-гігієнічні, екологічні, інженерно-технічні і техніко-економічні рішення і показники у комплексному архітектурно-містобудівному проектуванні.</p>
<p>СК06. Здатність аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід, збирати, накопичувати і використовувати інформацію, необхідну для розв'язання задач дослідницького та інноваційного характеру у сфері архітектури та містобудування.</p>	<p>РН15. Аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід щодо проектування об'єктів архітектури та містобудування.</p>
<p>СК08. Здатність розробляти завдання на архітектурно-містобудівне проектування, організувати процес проектування з використанням даних щодо натурних обстежень, обмірних робіт, містобудівного розрахунку об'єкту проектування.</p>	
<p>СК09. Здатність управляти робочими процесами у сфері архітектури та містобудування, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.</p>	
<p>СК10. Здатність генерувати нові ідеї та розробляти інноваційні рішення у сфері архітектури та містобудування.</p>	

СК11. Здатність критично осмислювати проблеми архітектури та містобудування.	
--	--

5

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	I		
Семестр	II		
Кількість кредитів ЄКТС	6		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	Лекції	30 год.	-
	Практичні	30 год.	-
Самостійна робота		120 год.	
Форма підсумкового контролю		Залік	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Теорія містобудування, Методи оптимізації містобудівельних рішень; новітні підходи в архітектурному проектуванні будівель і споруд; містобудівний аналіз	Системний аналіз проблемних ситуацій, комплексне дослідження архітектурного об'єкту

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Змістовий модуль I.

Тема 1. Основні проблеми та передумови розвитку міст України (6 год.).

Соціально-економічна база розвитку міст. Сучасний рівень розвитку міст та завдання його удосконалення. Соціально-економічні проблеми та передумови містобудівного розвитку в Україні. Вплив ресурсних обмежень на умови розвитку міст. Ресурсозберігаючі містобудівні заходи.

Тема 2. Державне регулювання у сфері містобудування (6 год.).

Державне регулювання у сфері містобудування. Стратегія забезпечення сталого розвитку міст. Законодавство України у сфері містобудування.

Адміністративне управління містом. Забезпечення державних та громадських інтересів при здійсненні містобудівної діяльності.

Тема 3. Управління містобудівною діяльністю (6 год.).

Наукові передпроектні дослідження, як основа обґрунтованості містобудівного розвитку. Місторегулююча документація. Генеральний план та його роль в управлінні розвитком міст. Територіальна організація комерційної діяльності у міському середовищі.

Змістовий модуль II.

Тема 4. Містобудівельні особливості проектування та забудови міст і населених пунктів (6 год.).

Техніко-економічне обґрунтування містобудівних рішень. Нормативно-правове регулювання містобудівної діяльності. Містобудівельні особливості проектування громадських будівель. Класифікація громадських будівель. Архітектурно-художня композиція громадських будівель в містобудівному комплексі. Основні її методи та засоби виконання.

Тема 5. Архітектурно-планувальні особливості в комплексній забудові міста (6 год.).

Особливості вирішення архітектурно-планової і об'єктивно-просторової структури містобудівних центрів. Містобудівні вирішення громадських центрів у планувальній структурі міста. Архітектурно-планувальні особливості проектування громадських будівель.

Зміст практичних занять

Тема 1. Основні проблеми та передумови розвитку міст України (6 год.).

Соціально-економічна база розвитку міст. Сучасний рівень розвитку міст та завдання його удосконалення. Соціально-економічні проблеми та передумови містобудівного розвитку в Україні. Вплив ресурсних обмежень на умови розвитку міст. Ресурсозберігаючі містобудівні заходи.

(2, 6, 8, 9, 10, 11, 21, 22, 27).

Тема 2. Державне регулювання у сфері містобудування (6 год.).

Державне регулювання у сфері містобудування. Стратегія забезпечення сталого розвитку міст. Законодавство України у сфері містобудування. Адміністративне управління містом. Забезпечення державних та громадських інтересів при здійсненні містобудівної діяльності.

Тема 3. Управління містобудівною діяльністю (6 год.).

Наукові передпроектні дослідження, як основа обґрунтованості містобудівного розвитку. Місторегулююча документація. Генеральний план та його роль в управлінні розвитком міст. Територіальна організація комерційної діяльності у міському середовищі.

Тема 4. Містобудівельні особливості проектування та забудови міст і населених пунктів (6 год.).

Техніко-економічне обґрунтування містобудівних рішень. Нормативно-правове регулювання містобудівної діяльності. Містобудівельні

особливості проектування громадських будівель. Класифікація громадських будівель. Архітектурно-художня композиція громадських будівель в містобудівному комплексі. Основні її методи та засоби виконання.

Тема 5. Архітектурно-планувальні особливості в комплексній забудові міста (6 год.).

Особливості вирішення архітектурно-планової і об'єктивно-просторової структури містобудівних центрів. Містобудівні рішення громадських центрів у планувальній структурі міста. Архітектурно-планувальні особливості проектування громадських будівель.

(2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 14, 16, 17, 18, 20, 22, 27, 28).

Зміст самостійної роботи студентів
Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни
«Сучасні проблеми архітектури та містобудування»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	180	
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	30	
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	20	
Підготовка звітів з практичних робіт	20	
Підготовка до поточного контролю	20	
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	90	

ПОЛІТИКА КУРСУ

Усі необхідні для здобувачів теоретичні та методичні матеріали з навчальної дисципліни “Сучасні проблеми архітектури та містобудування” представлені в “Системі дистанційної освіти”:
<https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=4887>

Відвідування занять є важливою складовою процесу навчання. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані. З порядком та графіком відпрацювання пропущених занять викладач знайомить студентів на першому занятті. Під час виконання презентацій, графічних завдань та письмових тестових завдань проміжного чи підсумкового контролю недопустимим є порушення академічної доброчесності. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Будь-які прояви академічної недоброчесності врегульовуються відповідно до чинних в університеті правил і положень. Усі студенти під час занять мають поводитися відповідно до етичних норм, що діють в Університеті Короля

Данила. Поведінка поводження здобувачів у аудиторії і взаємини з викладачем здійснюються у відповідності до [Кодексу корпоративної етики](#) та [Принципів і норм академічної доброчесності, як функціонують в УКД](#).

МЕТОДИ НАВЧАННЯ:

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
<p>PH01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері архітектури та містобудування і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень</p> <p>PH03 Здійснювати передпроектний аналіз архітектурно-містобудівних об'єктів і територій.</p> <p>PH04. Розуміти і застосовувати у практичній діяльності теоретичні і практичні засади проектування інноваційних об'єктів містобудування, житлових, громадських, промислових будівель і споруд, реконструкції і реставрації архітектурних об'єктів, методи досягнення раціонального архітектурно-планувального, об'ємно-просторового, конструктивного рішення, забезпечення соціально-економічної ефективності, екологічності, енергоефективності.</p> <p>PH11. Приймати ефективні рішення у сфері архітектури та містобудування, розробляти і порівнювати альтернативи, враховувати обмеження, оцінювати можливі побічні наслідки та ризики.</p> <p>PH13. Обґрунтовувати безпекові, санітарно-гігієнічні, екологічні, інженерно-технічні і техніко-економічні рішення і показники у комплексному архітектурно-містобудівному проектуванні.</p> <p>PH15. Аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід щодо проектування об'єктів архітектури та містобудування.</p>	<p><i>Словесні методи:</i> лекція, розповідь-пояснення, бесіда, інструктаж.</p> <p><i>Наочні методи:</i> ілюстрування, демонстрування, спостереження, комп'ютерні і мультимедійні методи.</p> <p><i>Інтерактивні методи:</i> дискусія-диспут, мозковий штурм, тренінгові заняття, бесіда-діалог.</p> <p><i>За характером логіки пізнання:</i> індуктивний, дедуктивний, традуктивний, аналітичний, синтетичний, порівняння, узагальнення, конкретизація, виокремлення основного, репродуктивний, проблемно-пошуковий, евристичний, дослідницький.</p> <p><i>Методи самостійної роботи</i></p>	<p>диференційований залік</p>

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється [«Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів»](#), яке розміщено на сайті університету в розділі «Публічна інформація»: <https://ukd.edu.ua/node/1149>

Здобувачі мають право оскаржувати результати поточного оцінювання, а також інформувати про факти конфліктних ситуацій в академічній групі чи з викладачем у відповідності до [«Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій»](#).

Фіксація поточного контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали - “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі.

Максимальна кількість балів за аудиторну роботу - 60 балів. До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Підсумковий контроль знань у формі заліку (II семестр) проводиться у вигляді комп'ютерного тестування. За результатами підсумкового контролю (екзамен) студент може отримати 40 балів.

Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно Шкали оцінювання знань за ЄКТС) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %
Національна диференційована шкала	
Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74

Незадовільно	0 – 59
Національна недиференційована шкала	
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59
Шкала ECTS	
A	90 – 100
B	83 – 89
C	75 – 82
D	67 – 74
E	60 – 66
FX	35 – 59
F	0 – 34

Здобувачі, які не з'явилися на залік без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Об'єктивність процедур проведення контрольних заходів забезпечується відмежуванням результатів поточного контролю від результатів підсумкового контролю.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Безлюбченко О.С., Гордієнко С.М., Завальний О.В. Планування міст і транспорт. Харків: ХНАМГ, 2009.
2. Білоконь Ю.М. Проблеми містобудівного розвитку територій: Навчальний посібник. Київ: Укрархбудінформ, 2001. 70с.
3. Габрель М.М. Основи проектування великих територіальних об'єктів: конспект лекцій з курсу “Основи районного планування” (для студентів напрямку 6.1201 - Архітектура). Львів: Нац. ун-т “Львівська політехніка” 2003. 176 с.
4. Габрель М.М. Просторова організація містобудівних систем: монографія. Київ: Видавничий дім А.С.С. 2004. 400 с.
5. Габрель М.М. Просторовий потенціал в архітектурно-урбаністичному проектуванні: навч. посіб. / М.М. Габрель, Г.М. Юрчишин. - Івано-Франківськ, ІФТУНГ, 2015. 314 с.
6. Гетун Г. В. Архітектура будівель і споруд. Книга 1. Основи проектування: Підручник. Київ: Кондор, 2011 р. 387 с.

7. Гетун Г.В. Основи проектування промислових будівель. Київ: КОНДОР, 2003.-210 с.
8. Осітнянко А.П. Планування розвитку міста: Монографія. – К: КНУБА, 2001.
9. Проектування міських територій : підручник : [у 2 ч.] / [за ред. І. Е. Линник, О. В. Завального]. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – Ч. 2. – 544 с. – (Серія «Міське будівництво та господарство»).
10. Черкес Б.С. Архітектура сучасності : остання третина ХХ–початок ХХІ століть : навч. посіб. / Б. С. Черкес, С. М. Лінда ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т ”Львів. політехніка”. 2-ге вид. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2014. 380 с.

Допоміжна

11. Биваліна М.В. Інженерний благоустрій міських територій. Містобудівні методи оцінки якості міського середовища: Навчальний посібник. Київ: КНУБА, 2013. 220 с.
12. Брусак Р. Проблеми стратегічного планування розвитку населених пунктів та територій / Р. Брусак, Г. Дроботенко, В. Левчишин. Київ: Юрінком Інтер, 2000. 260 с.
13. Дубинський В. П. Конспект лекцій з курсу “Теорія і критика сучасної архітектури” (кінець ХІХ – ХХ – початок ХХІ ст.) (для студентів 5 курсу спеціальності 7.06010202, 8.06010202 “Містобудування”). Харків: ХНУМГ, 2013. 123 с.
14. Історія української архітектури. Київ: «Техніка», 2003.
15. Ключниченко Є.Є. Соціально-економічні основи планування та забудови міст. Київ: НДПІ містобудування, 1999. 348с.
16. Посацький Б.С. Основи урбаністики. Ч. II. Розпланування та забудова міст. Львів, 2001.
17. Юрченко Є.О. Розвиток механізмів державного архітектурно-будівельного контролю в Україні : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02 / Юрченко Євгеній Олександрович ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харків. регіон. ін-т держ. упр. Харків, 2014. 20 с.

Інформаційні ресурси

18. ДБН В.2.2-40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення. - Київ: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2019. URL: <https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/03/DBN-V2240-2018.pdf>
19. ДБН В.2.2-15:2019. Житлові будинки. Основні положення. - Київ: Мінрегіонбуд України, 2019. URL: https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/08/DBN_V-2-2-15-2019.pdf
20. ДБН В.2.2-9:2018. Громадські будинки та споруди. Основні положення. - Київ: Мінрегіонбуд України, 2019. URL:

https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/03/DBN_V-2-2-9-2018-Gromadski-budynky.pdf

21. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування і забудова територій. - Київ: Мінрегіон України, 2019. URL: <https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/07/DBN-B22-12-2019.pdf>
22. ДБН В.2.3-5:2018. Вулиці та дороги населених пунктів. - Київ: Мінрегіон України, 2018. <https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2018/08/DBN-V23-5-2018.pdf>
23. ДБН А.3.1-5-2016. Організація будівельного виробництва. – К.: Мінрегіонбуд та ЖКГ України, 2016. https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2021/01/DBN_A31-5-2016_Organizatsiya-budivelnogo-virobnitstva.pdf
24. ДБН А.3.2-2-2009. Охорона праці і промислова безпека у будівництві. Основні положення. – К.: Мінрегіонбуд України, 2012. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3074220455066862610?doc_type=2